

Posudek vedoucího:

Petr Šmíd, Hrdelní soudnictví, kriminalita a každodenní život na panství Náchod a v královském městě Nymburce v letech 1513-1620, Praha 2011 (diplomová práce)

Historická kriminalita náleží po řadu desetiletí téměř k profilujícím tématům bádání o raném novověku v českých zemích. V průběhu doby se konstituovala řada přístupů k tématu, přirozeně právně historickým počínaje a například k antropologicky založenému, konče. Vzhledem k značně dlouhému časovému úseku, v kterém se dá téma studovat, právě tak jako k neobyčejnému pramennému bohatství není téma stále vyčerpáno. Objevují se totiž stále a stále další zejména empirické skutečnosti, které tematiku dále člení a košatí. Zejména „sektor“ drobné kriminality čeká ještě mnoho práce; která je bezesporu spojena se značnými heuristickými obtížemi. Ty jsou spojeny především s determinacemi jednotlivých osob.

Další zásadní skutečností je, že existují značné rozdíly mezi předbělohorskou historickou kriminalitou, právě tak jako průběhem osmnáctého století. Je zajímavé, že stále pevné místo v bádání má nejtěžší kriminalita, právě tak jako předbělohorské období. K takto koncipovaným pracím je nyní přiřazuje i diplomka Petra Šmída. Diplomant přistoupil k tématu dobře připraven. Prostudoval značné množství české i zahraniční literatury, nezalekl se ani desítek folií primárních pramenů. Aby lépe pronikl do členitého tématu, zvolil si dvě právně i správně odlišná, jak sám uvádí, jeviště. Ta doplnil o „třetí“, totiž apelační soud. P. Šmíd měl práci poněkud usnadněnou předchozími publikovanými pracemi J. Čížka a P. Kreuze.

Vlastní téma zpracoval v pětadvaceti kapitolách, relativně stručně a věcně formulovaných. Zde bych vyzdvihl velmi dobrou orientaci nejen v domácí, dnes velmi rozsáhlé a členité literatuře, která je také citována. Je cenné, že se P. Šmíd dokázal zorientovat i důležitých pracích středoevropského bádání. To je nepochybně klad práce. Autor se soustředil na kvantitativní vyhodnocení obou sledovaných území, jednak poddanského města Náchoda, a dále Nymburka nad Labem. Zde by bylo účelné oddělit, či vymezit vlastní sídliště od zázemí. Není totiž neznámo, že i královská města tvořila spádovou oblast řady venkovských sídlišť, a to nejednou bez ohledu na právní vazby k městskému sídlišti. Líbí se mi, že se P. Šmíd dokázal dobře vyrovnat s zásadním problémem předbělohorské kriminality a tím je neúplnost zápisů, jejich mezerovitost apod. Myslím, že vlastní téma, co obsahují (či neobsahují) zachované zápisy kriminálních deliktů, by se mělo stát součástí rozpravy.

V těchto partiích dokázal P. Šmíd schopnost samostatné odborné práce. Je styl je klidný, v podstatě neutrální, podporující vhodně vlastní linie výkladu. Na druhé straně

diplomovou práci, respektive její úroveň, snížily některé zejména formální poklesky, či gramatické chyby. Z obsahové bych zmínil jen neorganické a vzhledem k struktuře práce příliš pozdě začleněné pojednání o apelačním soudu a jeho knihách.

Diplomová práce Petra Šmída splňuje nároky na kvalifikační práce tohoto typu a já ji rád doporučuji k obhajobě.

Prof. PhDr. Jaroslav Čechura

Praha 20. května 2011